

ZRÓB FORMĘ *przed latem*

Czas trwania: 60-90 min Liczba osób: dowolna	Autor: phm. Michał Bień HO michal.bien@zhp.net.pl
Tematyka zajęć: Prawo Harcerskie	Forma: Dyskusja z narzuconym punktem widzenia
Potrzebne materiały: <ul style="list-style-type: none"> ▪ zestaw scenek do odegrania (<i>Załącznik 2</i>) ▪ co najmniej jeden pełen zestaw stanowisk (<i>Załącznik 3</i>) ▪ kartka i długopis do sporządzania notatek przez prowadzącego 	

Cele i zamierzenia formy:

Cel - uczestnik po zajęciach będzie bardziej świadomie brał udział zarówno w codziennych rozmowach, jak i dużych dyskursach światopoglądowych mających miejsce wokół niego.

Zamierzenia - uczestnik po zajęciach będzie:

- ✓ znał metody prowadzenia merytorycznej dyskusji
- ✓ rozpoznawał metody manipulacji i rodzaje argumentów
- ✓ potrafił obronić w grupie dowolną tezę niezależnie od własnych przekonań

Krótki opis formy

Prowadzący wprowadzi uczestników w metody merytorycznej oraz pozamerytorycznej dyskusji. Wraz z uczestnikami przeprowadzą rozmowę na zadany temat, w której każdy uczestnik będzie miał określone z góry zdanie. Po dyskusji każdy nazwie i podsumuje swoje doświadczenia.

L.p.	Element	Przebieg	Czas trwania	Materiały
1.	Podbudowa merytoryczna	Prowadzący prezentuje podstawy retoryki i erystyki na bazie przykładów z filmiku oraz <i>Załącznika 1</i> . Uczestnicy odgrywają krótkie przykładowe scenki kłótni, w których pozostali oceniają, czy użyte argumenty są merytoryczne czy nie (<i>Załącznik 2</i>).	30 min	Wydrukowany Załącznik 2

		Wskazówka: Znając bardzo dobrze grupę, można zaryzykować zamiast scenek obejrzenie debaty politycznej i ocenę pojawiających się w niej argumentów.		
2.	Przygotowanie dyskusji	Rozdanie uczestnikom stanowisk, których mają bronić w dyskusji (<i>Załącznik 3</i>). Upewnienie się, że dobrze rozumieją swoją rolę.	5 min	wydrukowany <i>Załącznik 3</i>
3.	Rozmowa, dyskusja	Dyskusję, w zależności od potrzeb, można podgrzewać (np. głosem z kręgu, jeśli są osoby, które nie chcą się odzywać) lub studzić (np. bezpośrednią interwencją prowadzącego jako moderatora, ograniczeniem czasu wypowiedzi). Moderowanie formy: Każdy uczestnik broni swojej roli, podając po jednym argumencie który jest zbijany przez niemerytoryczne kontrargumenty pozostałych. Po każdym takim "zbiciu" odbywa się głosowanie, który kontrargument był najbardziej przekonujący - wywołał negatywne emocje, podkopał pozycję obrońcy czy sprowokował u niego zbyt agresywną reakcję obronną. Następnie kolejna osoba zaczyna bronić swojej tezy. Zwycięża osoba z największą ilością wygranych „głosowań”.	15 – 45 min	
4.	Podsumowanie	Retrospekcja dyskusji przez każdą z osób. Powtórka dyskusji, jeżeli uczestnicy mają taką potrzebę. Podsumowanie formy.	10 – 15 min	

Materiały o erystyce

Przydatne materiały o erystyce:

<http://www.ftj.agh.edu.pl/~kulakowski/tg/Schopenhauer.pdf>

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Erystyka>

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Sofizmat> i <https://pl.wikipedia.org/wiki/Paralogizm>

Załącznik 1: Podstawy erystyki - SOFIZMATY

WYOLBRZYMIENIE:

obsesyjne skupianie się na konkretnym zwrocie

WIELOZNACZNOŚĆ:

wykorzystanie wieloznaczności symboli

PRZYKLEJENIE ŁATKI:

połączenie niewinnego sformułowania z kontrowersyjną ideologią

FAŁSZYWY AUTORYTET:

uznawanie za ekspertów osób znanych, cieszących się powszechnym szacunkiem, mimo możliwych braków w ich wiedzy

ZAKŁAMANIE HISTORII:

jawne kłamstwo niemożliwe do weryfikacji na etapie dyskusji

AD AUDITOREM:

zwrócenie się do ogółu słuchaczy w celu ominięcia oponenta

FORMY BLISKOZNACZNE:

używanie słowa o podobnym znaczeniu, lecz o innym nacechowaniu

PRZEINTELEKTUALIZOWANIE SPORU:

korzystanie ze słownictwa nieznanego oponentowi

AD PERSONAM:

dyskredytacja oponenta poprzez odniesienie do jego osoby

WNIOSKOWANIE Z PRZYPADKÓW SZCZEGÓLNYCH:

wyciąganie wniosków o ogóle na podstawie pojedynczych przypadków

Załącznik 2: Scenki do odegrania

1. Jesteście młodym małżeństwem, które właśnie pokłóciło się o to, kto powinien pozmywać po obiedzie.
2. Jesteście młodymi przybocznymi, którzy pokłócili się o to, kto powinien pełnić funkcję oboźnego podczas obozu Waszej drużyny.
3. Jesteście artystami, którzy pokłócili się o to, kto pierwszy wpadł na pomysł, by zorganizować „pomidorowy performance”*

** akcja wymyślona na potrzeby tego ćwiczenia*

Załącznik 3: Stanowiska w dyskusji

Dyskusja dotyczy Prawa Harcerskiego i zadaniem uczestników jest wykazanie, który punkt jest najważniejszy.

1. Harcerz sumiennie spełnia swoje obowiązki wynikające z Przyrzeczenia Harcerskiego.
2. Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy.
3. Harcerz jest pożyteczny i niesie pomoc bliźnim.
4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.
5. Harcerz postępuje po rycersku.
6. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać.
7. Harcerz jest kamy i posłuszny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym.
8. Harcerz jest zawsze pogodny.
9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny.
10. Harcerz pracuje nad sobą, jest czysty w myśli, mowie i uczynkach; jest wolny od nałogów.

Załącznik 3: Inne przykładowe tematy dyskusji:

- Jakie zwierzę jest najmądrzejsze?
- Jakiego języka obcego najlepiej się nauczyć?
- W jakim mieście Polski najprzyjemniej się żyje?
- W jakim kraju najbardziej chciałbyś mieszkać?
- Jaki kolor jest najlepszy do pomalowania domu?
- Jaki jest najlepszy gatunek muzyki?
- Jaki przedmiot w szkole jest najważniejszy?

Załącznik 4: Przykładowy przebieg dyskusji:

W dyskusji celem uczestnika jest obrona tezy, która jest dyskredytowana przez innych, np.:

- Moim zdaniem najważniejsza jest matematyka. Widziałem gdzieś badania, że ludzie, którzy dobrze zdali matkę, są szczęśliwsi w życiu.

- Tak, ale wszyscy matematycy są niezyciowi, zamknięci i nie potrafią złożyć sensownego zdania. Miałem takiego kolegę w klasie, w matkę był dobry, ale w nic więcej. Moim zdaniem historia jest ważniejsza, bo pozwala rozumieć otaczający nas świat!

- I pracować w McDonalddie? Skoro historycy mało zarabiają, to na pewno nie może to być ważna dziedzina wiedzy. Tylko fizyka, fizycy pracują we wszystkich ważnych centrach badawczych!

- Pracują w centrach badawczych, bo nie dostaliby żadnej innej pracy, więc walczą o te parę miejsc. Co innego biol-chem - brakuje lekarzy i to bardzo rozchwytywany zawód...

- Ale to jedna wielka mafia, żeby dostać się na studia, to już musisz mieć znajomych w zawodzie, a dostanie się na specjalizację bez wstawiennictwa bądź hojnej „daniny” na rzecz kogo trzeba jest w praktyce niemożliwe! Wróćmy do szkoły, jest przecież np. geografia która też pozwala zrozumieć świat, ale nie ogranicza tak jak historia

- Mówisz tak, bo twoi rodzice to ekonomiści...

I tak dalej i tak dalej, oszczędźmy sobie krzywdzących stereotypów, dość z pewnością usłyszycie i scharakteryzujecie w czasie zajęć!